

Stockholm den 18 augusti 2016

Arbetsmarknadsdepartementet
a.registrator@regeringskansliet.se

Dnr A2016/01307/I

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingars yttrande över promemoria om ett nytt ersättningssystem för mottagandet av ensamkommande barn och unga

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar (Rådgivningsbyrån) önskar härmed få tillfälle att framföra följande med anledning av rubricerad promemoria.

Bakgrund

Rådgivningsbyrån har i 25 år verkat för en rättssäker migrationsprocess genom att bland annat tillhandahålla kostnadsfri juridisk rådgivning samt driva processer i nationella och internationella fora. Rådgivningsbyrån har lång erfarenhet av att agera som ombud och offentligt biträde åt såväl asylsökande vuxna individer som barn samt omfattande erfarenhet av granskning och analys av lag och rättstillämpning.

Sammanfattning

Rådgivningsbyrån kan inte tillstyrka förslaget i dess nuvarande utformning då det krävs ytterligare utredning och redovisning av såväl förslaget konsekvenser för barn som dess förenlighet med barnkonventionen.

Rådgivningsbyråns synpunkter beträffande förslaget

Rådgivningsbyrån delar i allt väsentligt de utgångspunkter som slås fast i promemorian beträffande de brister som finns i det nuvarande ersättningssystemet för mottagande av ensamkommande barn och unga. Det är ett svåröverskådligt regelverk som dessutom förefaller vara administrativt betungande och i vissa avseenden ineffektivt och kostnadsdrivande.

Det anges i promemorian att utgångspunkten för utformningen av det nya ersättningssystemet bör vara att kommunerna sammantaget ska kunna erbjuda ett mottagande för ensamkommande barn och unga med hög kvalitet och säkerhet. Ett schabloniserat ersättningssystem skulle enligt förslaget innebära att ersättningen till kommunerna i någon situation kan vara för hög och i en annan för låg men att den i genomsnitt avser täcka kommunens kostnader.

Trots att det finns utgångspunkter som Rådgivningsbyrån delar är det för Rådgivningsbyrån svårt att bemöta de förslag som läggs fram i promemorian. Detta då det inte tillräckligt har utretts vilka konsekvenser de olika förslagen får för de barn som skulle omfattas av förändringarna. Även om ett schabloniserat system förefaller motiverat ur kostnads- och effektivitetshänsyn måste varje barns individuella behov vara ledande för val av placering och inte ekonomiska hållpunkter.

Precis som det nuvarande systemet i promemorian bedöms utgöra en drivkraft för kommunerna att välja en dyrare placering finns en risk att kommunerna med ett schabloniserat system drivs att välja den billigaste lösningen. Rådgivningsbyrån är enig med förslaget att kostnadseffektiva lösningar endast är en nackdel för den enskilde om det samtidigt innebär dåliga lösningar. Det finns dock ingen närmare analys i förslaget för att säkerställa att de föreslagna förändringarna inte bidrar till en drivkraft att ställa ekonomiska hållpunkter före barnens bästa.

Det är enligt Rådgivningsbyrån anmärkningsvärt att förslaget inte innehåller någon djupare barnkonsekvensanalys. Under punkten 4.6 står rubricerat "Konsekvenser för barn och unga". Denna korta text innehåller emellertid ingen djupare analys av just konsekvenserna för de många barn som skulle omfattas av de föreslagna förändringarna utan lyfter i stor utsträckning de fördelar som förutses för svenska myndigheter, till exempel att socialtjänstens arbetsbörda lättas och att socialtjänsten därmed kan frigöra resurser till stöd- och vårdinsatser för barn och unga som är i behov av det. Vilka avvägningar som har gjorts och i vilken utsträckning barnkonventionen har beaktats framgår inte. Rådgivningsbyrån bedömer att förslagets förenlighet med barnkonventionen måste utredas ytterligare och att en djupare barnkonsekvensanalys måste genomföras för att det ska vara möjligt att ta tillbörlig ställning till förslaget.

Avslutande reflektioner

Det är enligt Rådgivningsbyrån nödvändigt att förslagets förenlighet med barnkonventionen utreds vidare samt att en djupare barnkonsekvensanalys genomförs beträffande förslaget i dess helhet. Detta för att säkerställa att varje barns individuella behov kommer att vara ledande för val av placering och att förslaget inte skulle verka som en drivkraft där ekonomiska hållpunkter ställs före barnets bästa om förslaget genomförs i dess nuvarande utformning.


Anders Sundquist
Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar